

"HET OVM BEVORDERT DE OUDERBETROKKENHEID EN STIMULEERT PARTNERSHIP MET DE SCHOOL."

Gertjan van Rangelrooy
adjunct-directeur
openbare basisschool De Reijer, Ridderkerk

SEMINARIUM VOOR ORTHOPEDAGOGIEK
AL MEER DAN 80 JAAR EEN BEGRIIP IN
SPECIAAL EN PASSEND ONDERWIJZEN

Het Seminarium voor Orthopedagogiek van Hogeschool Utrecht is een landelijk opererend kennis- en opleidingscentrum voor leraren en professionele opvoeders, coaches en hulp- en dienstverleners, die werken met jongeren en volwassenen waarvan de leef- en opvoedingssituatie specialistische ondersteuning en begeleiding vraagt.

Speciaal onderwijs

Vanuit de positie van opleidingsinstituut voor leraren ontwikkelt en organiseert het Seminarium voor Orthopedagogiek de Master Special Educational Needs, gespecialiseerde cursussen, coachings- en begeleidingstrajecten en initieert en/of participeert in praktijkgericht onderzoek. De focus is gericht op het veld van 'Speciaal Onderwijzen', zonder daarbij de maatschappelijke context uit het oog te verliezen.

Deze opleidingen en professionaliserings-trajecten zijn gericht op het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het speciaal onderwijs en het beroeps-onderwijs.

Missie

Aan elke activiteit ligt het beginsel ten grondslag, dat deze van betekenis moet zijn voor de maatschappelijke emancipatie en participatie van de kinderen en jongeren die voor hun ontwikkeling aange-wezen zijn op passend onderwijs.

Binnen de Faculteit Educatie en het Kenniscentrum Educatie van Hogeschool Utrecht is het Seminarium voor Orthopedagogiek de drager van het kennisdomein 'Speciaal Onderwijzen'. Door adequate afstemming en samenwerking

met interne en externe partners heeft kennisontwikkeling op dat terrein per definitie een integraal, handelingsgericht karakter. Door een gericht en goed vormgegeven opleidingsaanbod wil het Seminarium voor Orthopedagogiek bijdragen aan de verhoging van de kwaliteit van leraren en daarmee de kwaliteit van het onderwijs.

Partnerschap

Onze scholings- en opleidingsactiviteiten realiseren wij samen met de opdrachtgever. Graag zijn wij uw partner bij de vormgeving van uw professionaliseringstrajecten om de uitdaging van morgen aan te gaan. Wij nodigen u uit voor een persoonlijk gesprek over uw professionaliseringswensen op individueel niveau, op team- dan wel organisatieniveau. Hiertoe kunt u vrijblijvend contact met ons opnemen.

Contact

Onze scholings- en opleidingsactiviteiten worden verzorgd vanuit kantoren van het Seminarium voor Orthopedagogiek die verspreid zijn over heel Nederland.

Kijk voor het kantoor bij u in de buurt op www.seminarium.hu.nl > contact

SEMINARIUM VOOR
ORTHOPEDEGOGIEK

ONTWIKKELINGSVOLGMODEL (OVM)
DE ONTWIKKELING VAN BABY TOT PUBER IN BEELD

WWW.SEMINARIUM.HU.NL

OBSERVEER EN REGISTREER DE TOTALE ONTWIKKELING VAN UW LEERLINGEN VOOR UW HANDELINGSPLANNING

Hoe kunt u de ontwikkeling van een kind zien? En hoe is dat ten opzichte van leeftijdsgenoten? Hoe kunt u in een gesprek met ouders laten zien hoe de ontwikkeling van hun kind in de groep verloopt? En: kunt u nagaan hoe de activiteiten in de klas en het onderwijskundig en pedagogisch aanbod bijdragen aan de ontwikkeling van uw leerlingen? Inzicht in het ontwikkelingsverloop van leerlingen geeft u de mogelijkheid om uw handelen hierop af te stemmen.

Met het Ontwikkelingsvolgmodel (OVM) van het Seminarium voor Orthopedagogiek hebt u zowel een leerlingvolgsysteem als een digitaal planningsinstrument in handen. Hiermee kunt u continu de ontwikkeling, het leerproces en het onderwijsaanbod van kinderen en jongeren bijhouden en de planning hierop afstemmen.

Het is dus een signalerings-, evaluatie- en planningsinstrument in één. Groot voordeel is dat het OVM een doorgaande lijn biedt voor de begeleiding van baby tot puber.

Wat is het Ontwikkelingsvolgmodel (OVM)?

Het OVM van het Seminarium voor Orthopedagogiek is een verfijnd digitaal observatiesysteem waarin aspecten van de ontwikkeling van kinderen en jongeren in de vorm van ontwikkelingslijnen zijn uitgewerkt. Op basis van de ontwikkelingslijnen kunnen er tussendoelen gepland worden. Er zijn handelingswijzers voor kinderen die speciale zorg nodig hebben.

Verskillende leeftijdsgroepen

Het OVM is één systeem met daarbinnen voor de verschillende leeftijdsgroepen verschillende edities, speciaal afgestemd op de behoefte in het werkveld. Het betreft de volgende edities:

- Zeer jonge kinderen (0-4 jaar)
- Jonge kinderen (4-7 jaar)
- Midden- en bovenbouw (7-12 jaar)
- Voortgezet speciaal onderwijs (13-18 jaar)
- Kinderen met meervoudige hulpvragen (0-18 jaar)

Ontwikkelingsfasen en ontwikkelingslijnen

In het OVM worden er voor elke leeftijdsgroep ontwikkelingsfasen onderscheiden, die zijn uitgewerkt in ontwikkelingslijnen. Bij elke ontwikkelingslijn zijn er observatiepunten om het ontwikkelingsverloop in kaart te brengen.

Het OVM richt zich hierbij op:

- de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van het leergedrag;
- het ontwikkelingsverloop (hoe ver is de leerling in zijn ontwikkeling?);
- de leerstof om het gestelde tussendoel te bereiken (wat heeft de leerling nodig om te kunnen leren?);
- handelingsplanning voor kinderen met speciale hulpvragen.

Hiermee kunt u ook de overeenkomsten en verschillen signaleren tussen bijvoorbeeld de persoonlijkheidsontwikkeling, de taalontwikkeling of de geletterdheid en gecijferdheid.

Flexibel

U kunt zelf bepalen welke ontwikkelingslijnen u in het OVM wilt opnemen, afhankelijk van uw visie en doelgroep. Het Seminarium voor Orthopedagogiek helpt uw school bij de selectie van een samenhangend pakket aan lijnen, waarmee uw school in totaliteit voldoet aan de eisen van zowel de overheid als de Inspectie van Onderwijs.

Dagelijkse praktijk helder in beeld

Het ontwikkelingsverloop van het kind/de jongere is eenvoudig in kaart te brengen in overzichtelijke schema's. U kunt het OVM in de dagelijkse onderwijscontext inzetten bij groepslessen en individuele activiteiten, om het ontwikkelingsverloop van een kind over een langere periode te volgen.

Het signaleren van het ontwikkelingsverloop vindt niet plaats in toetsituaties, maar in de dagelijkse onderwijspraktijk. U verkrijgt met het OVM zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens over het ontwikkelingsproces van de leerling in de groep, in de klas of op school.

Samenwerking binnen het basis- en voortgezet onderwijs en kinderopvang

De doorgaande lijn van het OVM biedt u de mogelijkheid om goed samen te werken binnen het basisonderwijs en zelfs het voortgezet onderwijs. Alsmede met peuterspeelzalen, kinderopvang en medisch kinderdagverblijven kunt u onderling ontwikkelingsgegevens uitwisselen. Zo draagt u er als school aan bij dat de totale ontwikkeling van het kind goed wordt begeleid.

“HET ONTWIKKELINGSVOLGMODEL HELPT ONS DE COMPLEXE LEERLINGEN BEGRIJPEN.”

Els van der Giessen, intern begeleider op de Bosschool vanuit Bartiméus

Planningsinstrument

Het OVM is behalve een leerlingvolgsysteem ook een planningsinstrument. De groepsoverzichten geven een goed beeld van de ontwikkelings- en leeropbrengsten binnen de groep. Deze vormen het uitgangspunt voor het formuleren van een realistisch groepsplan op basis van Handelingsgericht Werken (HGW) of 1 Zorgroute. Voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften kan binnen het groepsaanbod een individueel aanbod worden samengesteld. Het individuele kindprofiel dient daarbij als basis en helpt om het ontwikkelingsperspectief te bepalen. Voor de oudere kinderen is het toewerken naar een uitstrooprofiel de leidraad.

Hiermee voldoet u aan de eis van de Inspectie van het Onderwijs om een onderwijsprogramma te hebben dat is afgestemd op de specifieke behoefte van leerlingen. Bovendien neemt uw eigen inzicht in de individuele ontwikkelingen van leerlingen toe, evenals uw professionaliteit in het volgen en begeleiden van leerlingen.

Handvat oudergesprekken

Het Ontwikkelingsvolgmodel leent zich uitstekend voor oudergesprekken om het ontwikkelingsverloop en de handelingsadviezen te bespreken.

Door middel van een helder en overzichtelijk schema kunt u de ouders in een oogopslag laten zien hoe de ontwikkeling van hun kind verloopt, en welke handelingsplanning u aan uw observaties verbindt. Voor alle ouders is dit een bijzondere service, waarmee uw organisatie zich zeker zal onderscheiden.

Ouders geven aan dat ze door de wijze waarop de planning van het aanbod is uitgewerkt goed op de hoogte zijn van de planning van de (speciale) zorg.

Ouders kunnen namelijk snel waarnemen of een door de organisatie vastgesteld ontwikkelingsperspectief wel of niet is behaald.

De voordelen van het OVM op een rij

- Het OVM onderscheidt zich van andere volgsystemen doordat het er van uitgaat dat iedere leerling zich op unieke wijze ontwikkelt. Iedere leerling heeft specifieke instructiebehoeften om zich een gesteld tussendoel in het leren of in de ontwikkeling eigen te maken.
- U krijgt een gedifferentieerd beeld van het ontwikkelingsverloop van de individuele leerling en van een subgroep.
- U krijgt aanvullende informatie naast de gegevens vanuit toetsen die veelal betrekking hebben op één of slechts enkele ontwikkelingsaspecten.
- U kunt op een eenvoudige wijze een complete en specifieke handelingsplanning maken die aansluit bij het ontwikkelingsniveau van het kind.
- Doordat u zicht heeft op het ontwikkelingsperspectief, kunt u risico's vroegtijdig signaleren en daarop anticiperen.
- OVM biedt een doorgaande lijn tussen verschillende groepen en schooltypen.
- U krijgt inzicht in de kwaliteit van uw onderwijsaanbod en pedagogische en didactische begeleiding.
- Het OVM is een multifunctioneel programma dat vanaf iedere internetcomputer kan worden gebruikt en ondersteunt het handelingsgericht werken.
- Vanuit het programma kunt u een overzicht uitprinten met een compleet handelingsplan.

Wetenschappelijke toetsing

Het Seminarium voor Orthopedagogiek bewaakt de normering, betrouwbaarheid en validiteit van het OVM door middel van wetenschappelijk onderzoek in samenwerking met de Universiteit Utrecht. In het boek: 'Het Ontwikkelingsvolgmodel: verantwoording en achtergrondinformatie' vindt u de theoretische onderbouwing van het Ontwikkelingsvolgmodel. Meer informatie over dit boek staat op: www.seminarium.hu.nl/ovm

Info
Start <i>In overleg na kennismaking met het OVM.</i>
Voor <i>Leraren (speciaal) basisonderwijs en speciaal (voortgezet) onderwijs.</i>
Werkvorm <i>Werkbijeekomsten met wisselende werkvormen, praktijkopdrachten.</i>
Duur <i>4 tot 6 bijeenkomsten per jaar, in overleg.</i>
Locatie <i>Op de eigen locatie of elders, in overleg.</i>
Kosten <i>Op basis van offerte.</i>
Meer informatie <i>Kijk voor de contactgegevens onder schoolontwikkelingstrajecten op: www.seminarium.hu.nl/ovm.</i>

“DOOR DE ONTWIKKELING EN KWALITEITEN VAN KINDEREN IN BEELD TE BRENGEN, GEEF JE EEN KRACHTIGE INPUT AAN KWALITEITEN VAN LERAREN EN BEGELEIDERS VAN DEZE KINDEREN.”

Kobi Wanningen, landelijk coördinator Ontwikkelingsvolgmodel

Kennismaken met OVM?

Vrijblijvend adviesgesprek

Om te kunnen bepalen of het Ontwikkelingsvolgmodel aansluit bij uw visie en werkwijze, kunnen we een inhoudelijke presentatie op locatie verzorgen. Dan kunt u samen met uw team de uiteenlopende mogelijkheden zelf ervaren, en kijken of het OVM aansluit bij uw organisatie doelen.

Zodra u besluit om het OVM te gebruiken, volgt u met uw team gemiddeld zes bijeenkomsten van drie uur. Tijdens deze inhoudelijke training kunt u drie maanden kosteloos gebruik maken van een proefversie van het OVM. U kunt zo het geleerde direct in praktijk brengen door de ontwikkeling van leerlingen bij te houden in het programma.

Begeleiding bij de gefaseerde invoering van het Ontwikkelingsvolgmodel

In de vorm van een cursus of begeleidingstraject komen de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen aan de orde. Vanaf de start observeren en registreren we enkele kinderen uit uw eigen groep.

Hands-on training bij het computerprogramma voor de technische beheerder van het OVM in de school (Administrator)

Administrators kunnen een praktische hands-on training volgen van één dagdeel.

Teamtraining voor docenten

In de cursus bespreken we de volgende onderwerpen:

- Uitgangspunten en opzet van het OVM.
- Het OVM in relatie tot de huidige visies op het onderwijs.
- De verschillende ontwikkelingsaspecten: persoonlijkheids- en sociale ontwikkeling, spel- en expressieve ontwikkeling, speel- en werkhouding, functieontwikkeling, spraak- en taalontwikkeling, wereldverkenning, ontluikende, beginnende en gevorderde geletterdheid en gecijferdheid.
- Het gangbare aanbod is uitgewerkt in leerlijnen met tussendoelen. Het keuzeprogramma van activiteiten en methodieken ondersteunt een zeer concrete en haalbare doelstelling. Op deze wijze wordt er vanuit het proces van het kind opbrengstgericht gewerkt. De handelingswijzers helpen om tot een verdieping van de vraagstelling te komen bij kinderen met bijzondere onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften.

Meer informatie

Wilt u meer weten over het OVM, een adviesgesprek, de implementatie, de training of de kosten?

Kijk voor de contactgegevens op www.seminarium.hu.nl/ovm.